

شرکت‌های داروسازی برتر دنیا در سال ۲۰۱۳

دکتر فرزاد پیرویان^۱، دکتر کیانوش فردی^۲

۱. گروه مدیریت و اقتصاد دارو دانشکده داروسازی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
۲. معاونت غذا و داروی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

شرکت BMS از رتبه ۱۱ در سال ۲۰۱۲ به رتبه ۱۷ در سال ۲۰۱۳ سقوط کرده است. از سال ۲۰۰۰ ده شرکت داروسازی برتر دنیا، حدود ۵۰ درصد سهم بازار جهانی دارو را به خود اختصاص داده‌اند (در سال ۲۰۱۲ حدود ۴۲ درصد و در سال ۲۰۰۷ حدود ۴۳ درصد). در بازارهایی که دوره حق ثبت رعایت می‌شود و محل اصلی رقابت شرکت‌های بزرگ دارویی است، ۱۰ شرکت بزرگ دارویی دنیا ۵۲ درصد سهم بازار را به خود اختصاص داده‌اند. این سهم مشابه سهم همین شرکت‌ها در سال‌های ۲۰۱۲ و ۲۰۰۷ است. در گزارش سال ۲۰۱۳، ۵۰ شرکت داروسازی برتر با سایر شرکت‌ها در ۵ حوزه مختلف مقایسه شده‌اند.

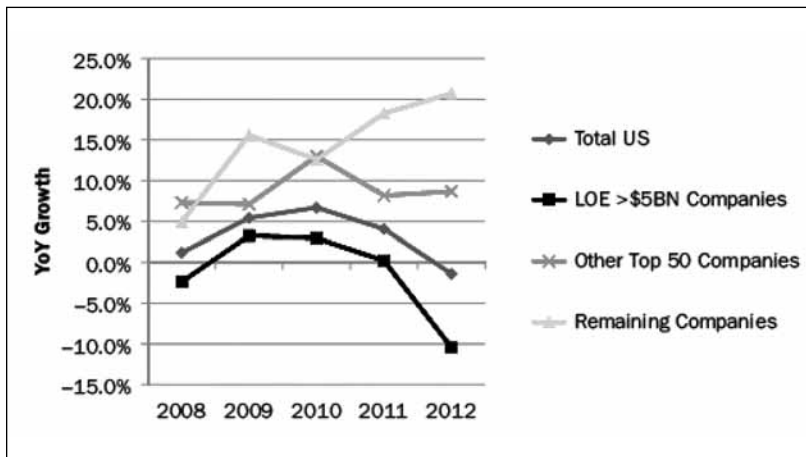
از سال ۲۰۰۰، مجله Pharm Exec اقدام به انتشار فهرست ۵۰ شرکت داروسازی برتر دنیا از لحاظ ارزش بازار نمود. فهرست سال ۲۰۱۳ به نسبت سال ۲۰۱۲ تغییرات کمی داشته، به جز در مورد شرکت‌های بزرگ ژنریک ساز که نسبت سود آن‌ها در مقایسه با شرکت‌های برند ساز بیشتر بوده است. شرکت Teva به عنوان یک ژنریک ساز در یک قدمی شرکت Eli Lilly و در رتبه یازدهم فهرست ۵۰ شرکت داروسازی برتر دنیا در سال ۲۰۱۳ قرار دارد. Ranbaxy برای اولین بار وارد فهرست ۵۰ شرکت داروسازی برتر دنیا گردیده است. برخی شرکت‌ها در اثر انقضای تاریخ حق ثبت داروهای برندشان، با کاهش درآمد و سود و در نتیجه، کاهش رتبه خود در این فهرست روبرو شدند. به طور مثال

نمودار (۱)، رشد منفی سال به سال بازار ایالات متحده آمریکا را نشان می‌دهد.

عملکرد این ۱۳ شرکت در سال ۲۰۱۲ به نسبت سال قبل خود، کاهش ۱۰ درصدی را نشان می‌دهد. عملکرد سایر شرکت‌های فهرست ۵۰ شرکت دارویی برتر (غیر از این ۱۳ شرکت) دارای رشد کمی می‌باشند. خط بالایی در نمودار (۱)، عملکرد سایر شرکت‌های دارویی خارج از ۵۰ شرکت برتر دارویی (به تعداد بیش از ۶۰۰ شرکت) در ایالات متحده آمریکا را نشان می‌دهد. همان‌طور که مشاهده می‌گردد، رشد این شرکت‌ها که اغلب دارای طیفی از داروهای ژنریک و برند می‌باشند در مقایسه با ۵۰ شرکت دارویی برتر، قابل ملاحظه است. البته، این شرکت‌ها قسمت مهمی از رشد خود را مدیون انقضای دوره حق ثبت داروهای برند و فروش داروهای ژنریک جدید خود هستند. در حوزه اروپا، ۵۰ شرکت دارویی برتر، رشدی

شاید نکته قابل توجه در این گزارش، کوچک شدن بازار دارویی ایالات متحده آمریکا برای اولین بار در تاریخ باشد. این کوچک شدن نه تنها ناشی از انقضای دوره حق ثبت برخی از داروهای برند مهم مانند Zyprexa ، Lipitor ، Seroquel ، Plavix است بلکه می‌تواند ناشی از سخت‌گیری‌های بخش‌های نظارتی و بازپرداخت برای تایید و تحت پوشش قرار دادن داروهای جدید باشد. قسمت عمده رشد منفی کلی، ناشی از کاهش درآمد شرکت‌هایی است که به دلیل انقضای دوره پتنت برخی از داروهای خود با کاهش درآمدی بیش از ۵ میلیارد دلار مواجه بوده‌اند. در ایالات متحده آمریکا ۱۳ شرکت در دوره زمانی ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۲ با این کاهش درآمد مواجه بوده‌اند. این ۱۳ شرکت عبارتند از:

Eisai ، Boehringer-Ingelheim ، Forest li Lilly ، Sanofi ، Novartis ، AZ ، BMS ، J&J . Roche ، Merck ، Takeda ، GSK ، Pfizer

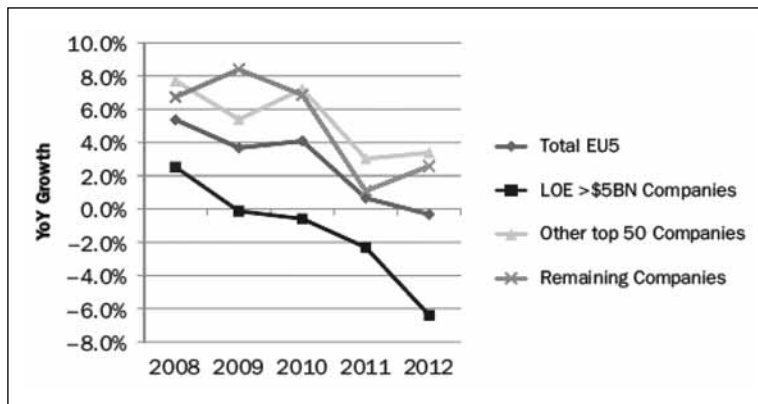

نمودار ۱ - عملکرد بازار دارویی ایالات متحده آمریکا بر اساس نوع شرکت دارویی

از انقضای دوره حق ثبت برخی از داروهای برند خود مواجه بوده و کاهش رشد ۶ درصدی در سال ۲۰۱۲ را تجربه کردند.

بازار دارویی ژاپن به عنوان سومین بازار دارویی بزرگ جهان، نیز شاهد کاهش رشد بازار به نسبت سال ۲۰۱۱ بود. همان‌طور که در نمودار (۳) ملاحظه می‌شود، سیاست کاهش اجباری قیمت دارو توسط دولت ژاپن، باعث بروز شکل

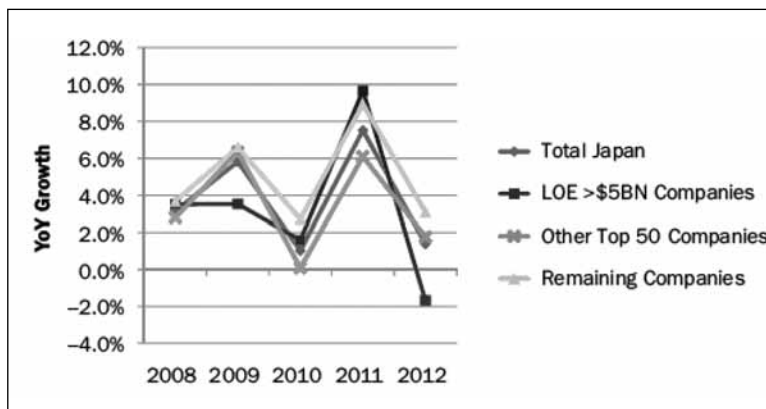
صفر درصدی و با کاهش نسبت به سال قبل را نشان می‌دهند. کاهش عملکرد شرکت‌های دارویی در اتحادیه اروپا، بیشتر ناشی از سیاست‌های ریاضتی کلی ۵ کشور اصلی اتحادیه اروپا در مقابله با رکود اقتصادی بوده است. برخلاف ایالات متحده آمریکا، در این کشورها داروهای برندی که دوره حق ثبت آن‌ها منقضی شده، همچنان مشابه داروهای ژنریک تحت پوشش نظام بازپرداخت

نمودار ۲ - عملکرد بازار دارویی اتحادیه اروپا بر اساس نوع شرکت دارویی

زیگزاگی در نمودار شده است. ۵ شرکت Pfizer ، Merck ، Sanofi ، Dainippon Sumitomo و Eisai با کاهش درآمد بیش از ۵ میلیارد دلار ناشی از انقضای دوره حق ثبت برخی از داروهای برند خود بوده و با خارج کردن این ۵ شرکت، عملکرد سایر شرکت‌های فهرست ۵۰ شرکت دارویی برتر بهتر بوده است. همان‌طور که مشاهده می‌گردد عملکرد این ۵ شرکت در ژاپن هر چند منفی بوده ولی به نسبت متوسط جهانی بهتر می‌باشد.

دولت قرار می‌گیرند و به همین دلیل شرکت‌ها نیز تمایلی به کاهش قیمت داروهای برند خود بعد از انقضای دوره حق ثبت نیستند. با این وجود سیاست‌های ریاضتی، کاهش فروش داروهای برند در اتحادیه اروپا را نیز به دنبال داشته است. در مجموع، عملکرد صنعت داروسازی در اتحادیه اروپا از ایالات متحده آمریکا بهتر بوده، ۷ شرکت AZ ، Novartis ، Pfizer ، Sanofi ، Merck ، GSK و Takeda با افت درآمد بیش از ۵ میلیارد دلار ناشی

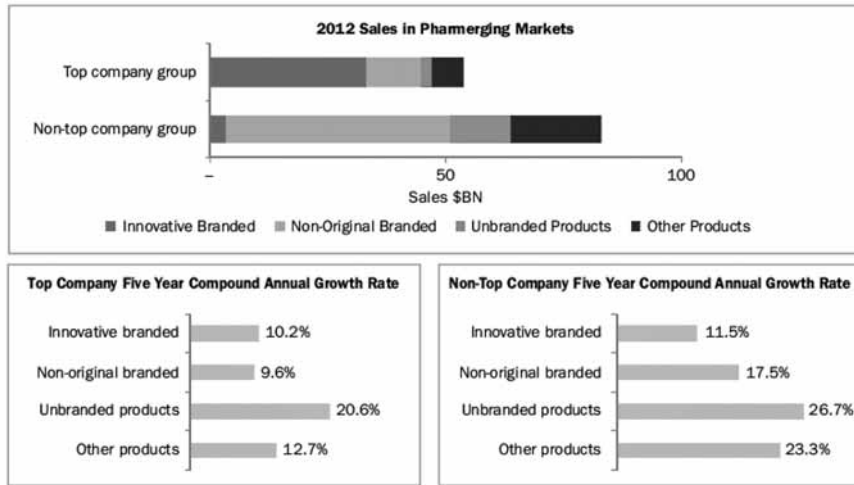
نمودار ۳ - عملکرد بازار دارویی ژاپن بر اساس نوع شرکت دارویی

را به نسبت سال قبل خود تجربه کرده‌اند. در ۵ سال اخیر بازار داروهای برند و ژنریک، هر دو در این کشورها از رشد برخوردار بوده‌اند. به طور متوسط رشد فروش داروهای برند و ژنریک در این کشورها در طول ۵ سال اخیر، حدود ۱۰ درصد بوده است. رشد عملکرد شرکت‌های دارویی برتر در این کشورها نتوانسته کاهش عملکرد در بازارهای ایالات متحده و اتحادیه اروپا را جبران نماید. در نمودار (۴)، عملکرد ۵۰ شرکت دارویی برتر با عملکرد سایر شرکت‌های خارج از فهرست شرکت‌های برتر، مقایسه شده است. منظور از سایر محصولات در این نمودار، داروهای OTC، هموپاتی و طب سنتی چینی می‌باشد. همان‌طور که مشاهده می‌شود، رشد عملکرد سایر شرکت‌های خارج از فهرست ۵۰ شرکت دارویی برتر، در بخش سایر محصولات، در مقایسه با شرکت‌های برتر، بسیار بهتر بوده است.

در نمودار (۵)، تعداد مولکول‌های دارویی جدید

علت این موضوع، عملکرد مناسب‌تر شرکت‌ها در معرفی و ورود داروهای جدید به بازار ژاپن و همچنین کاهش اجباری کمتر قیمت داروهای آن‌ها از سوی نظام سلامت این کشور (NHS) می‌باشد. دولت ژاپن تا سال ۲۰۰۰، سالانه ۵ تا ۶ درصد از قیمت کل داروها کم می‌کرد اما از سال ۲۰۱۰ در جهت حمایت از داروهای برند اصلی در بازار، این کاهش قیمت برای این قبیل داروها کمتر شد و در مقابل کاهش قیمت بیشتری برای داروهای از حق ثبت خارج شده و ژنریک اعمال گردید. این سیاست باعث شد که حتی شرکت‌های بزرگ دارویی جهان داروهای برند جدید خود را زودتر از سایر کشورها در ژاپن معرفی و روانه بازار نمایند.

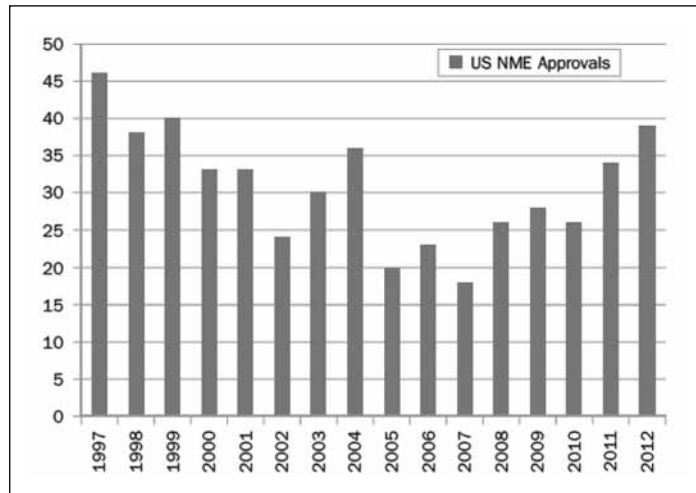
چهارمین بازار مطرح دارویی دنیا، بازار کشورهای نوظهور می‌باشد. همه شرکت‌های موجود در فهرست ۵۰ شرکت دارویی برتر، در کشورهای نوظهور حضور ندارند ولی آن دسته از شرکت‌هایی که در این کشورها فعال هستند، رشدی دو برابری

نمودار ۴ - مقایسه عملکرد ۵۰ شرکت دارویی برتر و سایر شرکت‌های دارویی در کشورهای نوظهور

تایید شده در سال ۲۰۱۲ به نسبت سال‌های قبل از سال ۱۹۹۹ به تایید رسیده است. این موضوع آورده شده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود در

سال ۲۰۱۲، بیشترین مولکول جدید دارویی پس از سال ۱۹۹۹ به تایید رسیده است. این موضوع

نمودار ۵ - مقایسه تعداد مولکول‌های جدید دارویی تایید شده در ایالات متحده آمریکا در سال‌های مختلف

کشف و معرفی مولکول‌های جدید دارویی که بتواند به طور مشخص با درمان‌های دارویی رایج رقابت کرده و ضمن اثربخشی بیشتر، هزینه کمتری را نیز طلب کند، بسیار مشکل شده و از اهمیت دو چندانی برخوردار می‌باشد.

در زیر جدول مربوط به ۵۰ شرکت دارویی برتر در سال ۲۰۱۳ به همراه میزان فروش و هزینه انجام گرفته این شرکت‌ها در بخش تحقیق و توسعه خود (R&D) آورده شده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود ۵۰ شرکت دارویی برتر این فهرست، حدود ۵۹۵ میلیارد دلار را به خود اختصاص داده‌اند. این شرکت‌ها حدود ۱۸ درصد از درآمد خود را، یعنی عددی بالغ بر ۱۰۷ میلیارد دلار، صرف فعالیت‌های تحقیق و توسعه نموده‌اند.

می‌تواند روی عملکرد شرکت‌های بزرگ و ادغام شده دارویی در سال‌های آتی به خصوص در بازار دارویی آمریکا و اتحادیه اروپا تاثیر به سزایی داشته باشد.

شرکت‌های بزرگ همواره به دنبال یافتن راه‌هایی برای پرکردن خلا ناشی از کاهش درآمد خود به دلیل انقضای دوره حق ثبت داروهای برند اصلی خود می‌باشند. یکی از راه‌هایی که مد نظر این شرکت‌ها می‌باشد، یافتن محصولات دارویی حد واسط مورد استفاده در بیماری‌های شناخته شده فعلی است، به طوری که بتواند پزشکان متخصص را، به خصوص در بیمارستان‌ها و بخش بستری مجاب نموده و تجویز آن‌ها را به خود معطوف نماید. این موضوع، به خصوص با توجه به این که

جدول ۱ - رتبه‌بندی ۵۰ شرکت‌های دارویی برتر در سال ۲۰۱۳

2013 Rank	Company HQ [website]	2012 Rx Sales (USD billions)	2012 R&D spend (USD millions)
1	Pfizer New York [pfizer.com]	\$47.404	\$7,046
2	Novartis Basel, Switzerland [novartis.com]	\$45.418	\$8,831
3	Merck Whitehouse Station, NJ [merck.com]	\$41.143	\$7,911
4	Sanofi Paris, France [sanof.com]	\$38.370	\$6,117.8
5	Roche Basel, Switzerland [roche.com]	\$37.542	\$8,032.2
6	GlaxoSmithKline Brentford, England [gsk.com]	\$33.107	\$5,255.7
7	AstraZeneca London, England [astrazeneca.com]	\$27.064	\$4,452
8	Johnson & Johnson New Brunswick, New Jersey [jnj.com]	\$23.491	\$5,362
9	Abbott Abbott Park, Illinois [abbott.com]	\$23.119	\$2,900
10	Eli Lilly Indianapolis, Indiana [lilly.com]	\$18.509	\$5,074.5

جدول ۱ - رتبه‌بندی ۵۰ شرکت‌های دارویی برتر در سال ۲۰۱۳ (ادامه)

2013 Rank	Company HQ [website]	2012 Rx Sales (USD billions)	2012 R&D spend (USD millions)
11	Teva Petach Tikva, Israel [tevapharm.com]	\$17.681	\$1,283
12	Amgen Thousand Oaks, California [amgen.com]	\$16.639	\$3,318
13	Takeda Osaka, Japan [takeda.com]	\$15.173	\$3,720.5
14	Bayer Leverkusen, Germany [bayer.com]	\$14.734	\$2,522.7
15	Boehringer Ingelheim Ingelheim, Germany [boehringer-ingelheim.com]	\$13.686	\$3,012
16	Novo Nordisk Bagsvaerd, Denmark [novonordisk.com]	\$13.478	\$1,882.3
17	Bristol-Myers Squibb New York, New York [bms.com]	\$13.155	\$3,715
18	Daiichi Sankyo Tokyo, Japan [daiichisankyo.com]	\$11.019	\$2,287.2
19	Astellas Pharma Tokyo, Japan [astellas.com]	\$10.835	\$2,224.3
20	Gilead Sciences Foster City, California [gilead.com]	\$9.398	\$1,682.7
21	Baxter International Deerfeld, Illinois [baxter.com]	\$8.857	\$1,015
22	Otsuka Holdings Tokyo, Japan [otsuka.com]	\$8.385	\$1,869.5
23	Merck KGaA Darmstadt, Germany [merckgroup.com]	\$7.709	\$1,551.6
24	Mylan Canonsburg, Pennsylvania [mylan.com]	\$6.697	\$388.9
25	Eisai Tokyo, Japan [eisai.com]	\$6.181	\$1,423.5
26	Celgene Summit, New Jersey [celgene.com]	\$5.369	\$1,412.1
27	CSL Melbourne, Australia [csl.com.au]	\$5.345	\$423.5
28	Les Laboratoires Servier Neuilly-sur-Seine, France [servier.com]	\$4.931	\$1,232.7
29	Allergan Irvine, California [allergan.com]	\$4.756	\$926.8
30	Actavis Zug, Switzerland [actavis.com]	\$4.716	\$401.8
31	Mitsubishi Tanabe Pharma Osaka, Japan [mt-pharma.co.jp]	\$4.547	\$853.2
32	Shire Dublin, Ireland [shire.com]	\$4.407	\$848.8

جدول ۱ - رتبه‌بندی ۵۰ شرکت‌های دارویی برتر در سال ۲۰۱۳ (ادامه)

2013 Rank	Company HQ [website]	2012 Rx Sales (USD billions)	2012 R&D spend (USD millions)
33	Chugai Pharmaceutical Tokyo, Japan [chugai-pharm.co.jp]	\$4.359	\$761.1
34	Biogen Idec Weston, Massachusetts [biogenidec.com]	\$3.783	\$1,326.3
35	Dainippon Sumitomo Pharma Osaka, Japan [ds-pharma.com]	\$3.625	\$723.2
36	UCB Brussels, Belgium [ucb.com]	\$3.566	\$1,064.6
37	Fresenius Bad Homburg, Germany [fresenius-kabi.com]	\$3.445	\$270
38	Menarini Florence, Italy [menarini.com]	\$3.045	\$220.7
39	Grifols Barcelona, Spain [grifols.com]	\$3.000	\$137.7
40	Valeant Pharmaceuticals International Mississauga, Ontario [valeant.com]	\$2.957	\$79.1
41	Forest Laboratories New York, New York [frx.com]	\$2.903	\$891.4
42	Purdue Pharma Stamford, Connecticut [purduepharma.com]	\$2.678	\$434.4
43	Kyowa Hakko Kirin Tokyo, Japan [kyowa-kirin-pharma.com]	\$2.575	\$551.2
44	Hospira Lake Forest, Illinois [hospira.com]	\$2.570	\$303.6
45	Lundbeck Copenhagen, Denmark [lundbeck.com]	\$2.349	\$503.5
46	Endo Health Pharmaceuticals Malvern, Pennsylvania [endo.com]	\$2.329	\$137.7
47	Warner Chilcott Dublin, Ireland [wcrx.com]	\$2.306	\$103
48	STADA Arzneimittel Bad Vilbel, Germany [stada.de]	\$2.241	\$69.0
49	Shionogi Osaka, Japan [shionogi.com]	\$2.162	\$647.5
50	Ranbaxy Laboratories Haryana, India [ranbaxy.com]	\$2.049	\$112.9
Total		\$594.804	\$107,314.3

منابع

1. Noor W. Kleinrock M. 2013 Pharm Exec Top 50. Pharmaceutical Executive 2013; 33(5): 19-29
2. http://www.pmlive.com/toppharmalist/Top50pharmaceutical_products_by_global_sales
3. <http://www.currentpartnering.com/insight/company-tracker/top-50-pharma>
4. <http://healthcare.globaldata.com>
5. <http://www.evaluategroup.com>